

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9Co/10/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4123200071
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 12. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Andrea Szombathová Poláková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2025:4123200071.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Andrey Szombathovej-Polákovvej a členiek senátu Mgr. Ingrid Vallovej a JUDr. Kataríny Marčekovej, v spore žalobcu: A. B., nar. XX. XX. XXXX, bytom C. XXX, D., proti žalovaným: 1. E. F., nar. XX. XX. XXXX, bytom D. XX, 2. E. B., nar. XX. XX. XXXX, bytom G. XX, H., I. H., 3. J. K., nar. XX. XX. XXXX, bytom C. E., toho času bytom C. XXX, C. E., 4. L. K., nar. XX. XX. XXXX, bytom D. XXX, 5. H. B., nar. XX. XX. XXXX, bytom D. XXX, 6. M. B., nar. XX. XX. XXXX, bytom D. XXX, 7. N. B., nar. XX. XX. XXXX, bytom O. X, K., zastúpený: Advokátska kancelária JUDr. MUZIKA, s. r. o., so sídlom Farská 39, Nitra, IČO: 50 104 772, 8. H. D., nar. XX. XX. XXXX, bytom E. XX, K., o určenie, že nehnuteľnosti patria do dedičstva po poručiťelke, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Nitra zo dňa 11. septembra 2024 č. k. 16C/1/2023-171 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

Žalovanému v 7. rade priznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

Žalovaným v 1., 2., 3., 4., 5., 6. a 8. rade náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1.1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie žalobu v celom rozsahu zamietol, žalovanému v 7. rade proti žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% a žalovaným v 1., 2., 3., 4., 5., 6. a 8. rade nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi nepriznal. Rozhodnutie po právnej stránke odôvodnil ustanoveniami § 123, § 124, § 126 ods. 1, § 132 ods. 1, § 485 Občianskeho zákonníka, § 137 písm. c/ CSP. Uviedol, že žalobca sa podanou žalobou domáhal určenia, že v žalobe špecifikované nehnuteľnosti patria do dedičstva po poručiťelke K. B., P. H., nar. XX. XX. XXXX, zomr. XX. XX. XXXX. Žalobu odôvodnil tým, že spolu so žalovaným v 7. rade, A. B. a M. B. boli ako dedičia (synovia) účastníkmi dedičského konania po poručiťelke - matke K. B., vedeného JUDr. Helenou Rozborovou, notárkou ako súdnym komisárom Okresného súdu Nitra pod sp. zn. 22D/568/2004. Žalovaný v 7. rade, ktorý sa na pojednávaní v predmetnom dedičskom konaní vydával za žalobcu, sa zúčastnil na pojednávaní s plnomocenstvom, podľa ktorého mal žalovaný v 7. rade splnomocniť žalobcu na zastupovanie v dedičskom konaní. Pritom žalobca sa predmetného pojednávania vôbec nezúčastnil. Žalovaný v 7. rade, vydávajúc sa za žalobcu a na základe plnomocenstva za oboch súhlasil s dohodou dedičov o vyporiadaní dedičstva, ktorá je špecifikovaná v časti IV. Osvedčenia o dedičstve a ktorou sa žalovaný v 7. rade stal jediným nadobúdateľom dedičstva po poručiťelke K. B.. Predmetné osvedčenie teda za oboch podpísal iba žalovaný v 7. rade bez toho, aby disponoval oprávnením od žalobcu na jeho zastupovanie a podpisovanie v jeho mene (žalovaný v siedmom rade totiž využil to, že sa žalobca o dedičskom konaní a pojednávaní nedozvedel, a tak využil situáciu, zúčastnil sa na ňom, vydávajúc sa za žalobcu a zároveň, aby jeden účastník „nechýbal“, splnomocnil žalobcu (za ktorého sa vydával), aby ho zastupoval). Keďže žalobca spornú dohodu dedičov nepodpísal, ani s ňou nevyslovil súhlas, absentuje

žalobcov prejav vôle smerujúci k dohode, pričom absencia prejavu spôsobuje absolútnu neplatnosť dohody dedičov o vyporiadaní dedičstva podľa § 34, 37, resp. 40 ods. 3 Občianskeho zákonníka. Na základe takto neplatnej dohody a z nej vychádzajúceho osvedčenia o dedičstve bol vykonaný zápis vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, ktoré boli predmetom dedičstva, do katastra nehnuteľností v prospech žalovaného v 7. rade. Ide teda o nesúlad medzi skutočným právnym stavom a stavom zapísaným vo verejnom registri, čo zakladá žalobcov naliehavý právny záujem na určení vlastníckeho práva poručiťelky k sporným nehnuteľnostiam v čase jej smrti, pretože je potrebné obnoviť stav pred zápisom osvedčenia o dedičstve vychádzajúceho neplatnej dohody dedičov, keďže takáto dohoda nikdy nebola uzatvorená, a teda je právny stav taký, že dedičstvo po poručiťelke nebolo prejednané.

1.2. Súd prvej inštancie uviedol, že v danej veci predovšetkým skúmal vecnú legitímáciu, pričom dospel k záveru, že konania sa zúčastnili všetci zákonní dedičia a nebolo preukázané, že by existovali iné osoby oprávnené dedičiť, v dôsledku čoho je legitímácia tak na strane žalobcu, ako aj žalovaných zachovaná. Žaloba o určenie, že vec patrí do dedičstva je žalobou podľa § 137 písm. c) CSP, pričom jedným z nevyhnutných predpokladov úspešnosti určovacej žaloby je naliehavý právny záujem, ktorý nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného právneho predpisu. V danom prípade naliehavý právny záujem nevyplýva z osobitného predpisu, a preto súd musí mať preukázanú existenciu naliehavého právneho záujmu určovacej žaloby v každom štádiu konania, inak (a to bez skúmania vecnej stránky žaloby), musí žalobu ako neprípustnú zamietnuť. Pri skúmaní existencie naliehavého právneho záujmu ide o posúdenie, či podaná žaloba je vhodný (účinný a správne zvolený) procesný nástroj ochrany práva žalobcu, či sa ňou môže dosiahnuť odstránenie spornosti práva, a či len zbytočne nevyvoláva konanie, po ktorom bude musieť aj tak nasledovať iné (ďalšie) súdne konanie alebo konania. Súd prvej inštancie poukázal na rozhodnutie NS SR sp. zn. 3Cdo/154/2010 zo dňa 16. 12. 2010, v ktorom bol vyjadrený nasledovný právny záver: „Súdna prax akceptuje žaloby, ktorými sa dedič domáha určenia, že tá - ktorá vec patrí do dedičstva po poručiťelovi. V konaní o takých žalobách ide o posúdenie, či poručiťel bol v čase smrti vlastníkom tejto veci. Požadované určenie sa tu vzťahuje ku dňu smrti poručiťela a okolnosti, ktoré nastali po tomto dni, nemôžu mať vplyv na rozhodnutie súdu. Treba dodať, že ak súd vyhovie žalobe požadujúcej uvedené určenie a vec je následne prejednaná v konaní o dedičstve ako majetok poručiťela, nepotvrdzuje rozhodnutie o dedičstve (osvedčenie o dedičstve), že dedič je v súčasnosti vlastníkom veci“.

1.3. Súd prvej inštancie tak následne skúmal, či má žalobca naliehavý právny záujem na požadovanom určení, a síce, že nehnuteľnosti, ktoré boli preukázateľne prejednané v dedičskom konaní vedenom na Okresnom súde Nitra sp. zn. 22D/568/2004, by mali patriť do dedičstva po poručiťelke K. B.. Vo svojej podstate, v konaní nebolo sporné, že poručiťelka bola ku dňu svojej smrti vlastníčkou predmetných nehnuteľností (vo vzťahu ku ktorým žalobca žiada, aby patrili opätovne do dedičstva), avšak sporné boli skutočnosti, ktoré nastali po jej smrti, t. j. platnosť dohody dedičov, z dôvodu, že žalovaný v 7. rade sa mal vydávať v dedičskom konaní za žalobcu. Poukázal na judikatúru NS SR v otázke, či možno v konaní o žalobe na určenie, že nehnuteľnosť patrí do dedičstva, respektíve, že poručiťelka bola ku dňu smrti vlastníčkou predmetných nehnuteľností, prihliadať na skutočnosti, ktoré nastali až po smrti poručiťela, a na prijaté závery, že okolnosti, ktoré nastali po smrti poručiťela, nemôžu mať vplyv na rozhodnutie súdu. Podľa názoru súdu prvej inštancie žalobca nemá naliehavý právny záujem na požadovanom určení, pretože v prípade pozitívneho výroku by sa žalobca ani nedomohol svojich práv, vzhľadom na to, že dedičstvo už prejednané bolo. Ďalej, podľa názoru súdu, žalobe nebolo možné vyhovieť, pretože v prípade vyhovujúceho výroku by súd preukázateľne, avšak neprípustne spôsobil jeho nevykonateľnosť, pretože predmetom prejednávania (ani dodatočného) nemôže byť majetok, ktorý už v dedičskom konaní prejednaný bol. Takáto vada konania by následne spôsobila aj prekážku právoplatne rozhodnutej veci, keďže súd by takýmto postupom obchádzal ustanovenia o dedičskom konaní. Žaloba žalobcu, ktorý sa v tomto konaní domáhal určenia, že nehnuteľnosti patria do dedičstva, respektíve, že vlastníkom týchto nehnuteľností bola poručiťelka, predstavuje nesprávne zvolený procesný nástroj ochrany práv žalobcu. Je teda evidentné, že podanou žalobou sa neodstráni spornosť práv, pretože i v prípade vyhovujúceho výroku by nemohlo prísť k otvoreniu dedičského konania vo vzťahu k nehnuteľnostiam, ktoré už preukázateľne boli predmetom dedičského konania. Podľa názoru súdu, žaloba o určenie, že nehnuteľnosť (nehnuteľnosti) patrí do dedičstva (v tomto obsahovom kontexte aj žalobný výrok znejúci na určenie, že poručiťel bol ku dňu svojej smrti vlastníkom nehnuteľností) má význam predovšetkým v prípadoch, ak určitá vec nebola prejednaná a mohla by patriť do dedičstva. V prejednávanej veci však nehnuteľnosti preukázateľne prejednané boli v dedičskom konaní, pričom ich vlastníkom sa stal žalovaný v 7. rade. Nie je zrejmé, prečo sa žalobca nedomáhal svojich práv skôr, aj napriek tomu, že

vedel o smrti svojej matky a bol aj na pohrebe, pričom mal k dispozícii žalobu podľa § 485 Občianskeho zákonníka, ergo žalobu na ochranu oprávneného dediča.

1.4. Podľa názoru súdu predmetné konanie a žalobou uplatnený nárok, nemôže slúžiť ani ako prieskum právoplatne skončeného dedičského konania, ktoré bolo vedené po poručiťke K. B. na Okresnom súde Nitra sp. zn. 22D/568/2004. Rovnako súd nemôže v tomto konaní skúmať správnosť a zákonnosť procesného postupu, ktorý predchádzal vydaniu dedičského rozhodnutia. Súd nemôže suplovať to, čo malo byť predmetom odvolacieho konania. Vzhľadom na uvedené, súd zamietol návrh na vykonanie dokazovania výsluchom notárky JUDr. Heleny Rozborovej (pričom právny zástupca žiadal, aby sa výsluchom ujasnila otázka jej procesného postupu a konania vo veci), pretože žalobu súd zamietol z dôvodu absencie naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení. Rovnako zamietol aj návrhy na vykonanie znaleckého dokazovania ustanovením znalca z odboru pismoznalctvo, poskytnutím súčinnosti súdu na zabezpečenie originálov podpisov, pretože súd v tomto konaní nemôže riešiť skutočnosti, ktoré nastali v dedičskom konaní, t. j. až po smrti poručiťky. Žalobca nesprávne a oneskorene zvolil prostriedok ochrany svojich práv a podanou žalobou nemožno konvalidovať dlhodobú nečinnosť žalobcu, pretože je logické, že ak nehnuteľnosti boli predmetom dedičstva po poručiťke K. B., nemožno opätovne tieto v dedičskom konaní prejednávať (čo by nastalo v prípade pozitívneho vyhovujúceho výroku súdu) pre existenciu prekážky veci právoplatne rozhodutej, na ktorú súd prihliada z úradnej povinnosti, v dôsledku čoho ani vyhovujúci výrok by žalobcovi nepomohol. Okrem toho, skutočnosti, ktoré nastali po smrti poručiťky, sú bezvýznamné, pretože požadované určenie sa tu vzťahuje ku dňu smrti, pričom v konaní ani nebolo sporné, že ku dňu svojej smrti bola vlastníčkou predmetných nehnuteľností poručiťka K. B., ak by nebola, nehnuteľnosti by logicky nemohli byť predmetom ani dedičského konania. Nie je možné ignorovať právoplatne skončené dedičské konanie, z ktorého spisu navyše vyplýva, že dedičského konania sa naposledy nezúčastnil práve žalovaný v 7. rade.

1.5. K možnosti preskúmania dohody o vyporiadaní dedičstva v sporovom konaní sa vyjadril aj Krajský súd v Trenčíne sp. zn. 4Co/393/2012 zo dňa 23. 01. 2024, a to v konaní, ktorého predmetom bolo určenie neplatnosti dedičskej dohody, uvádzajúc, že rozhodnutie súdu vydané v sporovom konaní, že dohoda o vyporiadaní dedičstva je neplatná, by nemohlo mať vplyv na účinky a vykonateľnosť osvedčenia podľa § 175zca ods. 1 písm. c) OSP. Právny názor, podľa ktorého by platnosť dohody uzavretej v konaní o dedičstve bolo možné preskúmať v sporovom konaní, by viedol k neprijateľným dôsledkom. Znamenal by totiž, že by sa opätovne rozhodovalo o otázke, o ktorej už bolo vo vzťahu medzi dedičmi právoplatne rozhodnuté.

1.6. O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd prvej inštancie podľa pomeru úspechu v zmysle § 255 ods. 1 CSP tak, že žalovanému v 7., ktorý bol v konaní plne úspešný, priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% proti žalobcovi, ktorý nedosiahol žiaden materiálne merateľný úspech. Ostatným žalovaným v 1. až 8. rade (s výnimkou žalovaného v 7. rade), súd nárok na náhradu trov konania proti žalobcovi nepriznal, pretože títo náhradu trov konania nepožadovali. Zároveň súd nezhliadol žiadne dôvody hodné osobitného zreteľa podľa § 257 CSP, ktoré by odôvodňovali iné rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania, tieto netvrdili ani strany sporu.

2. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal žalobca v zákonom stanovenej lehote odvolanie, namietajúc, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností. Nesprávne právne posúdenie veci vidí žalobca najmä v tom, že súd prvej inštancie zastal taký názor, že nemá naliehavý právny záujem na určení vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam. Podľa judikatúry je žaloba o určenie vlastníckeho práva (vo všeobecnosti) dôvodná vtedy, ak je na liste vlastníctva zapísaný namiesto žalobcu žalovaný (napr. NS SR sp. zn. 3Cdo/44/2008). Žalobca tiež poukázal na rozhodnutie NS SR sp. zn. 7Cdo/291/2019, ako i sp. zn. 1Cdo/26/2007. Podľa jeho názoru jednoznačne vyplýva, že je daný naliehavý právny záujem na určení vlastníckeho práva poručiťka, resp. že nehnuteľnosť patrí do dedičstva po ňom vtedy, ak je na liste vlastníctva zapísaná iná osoba. Fakt, že vlastnícke právo poručiťky v čase jej smrti k sporným nehnuteľnostiam je medzi stranami nesporné, nemá (nemôže mať) za následok nedôvodnosť žaloby o určenie jej vlastníctva k sporným nehnuteľnostiam v čase smrti, resp. o určenie, že sporné nehnuteľnosti patria do dedičstva, ale práve naopak, potvrdzuje to jej dôvodnosť a odôvodňuje rozhodnutie rozsudkom pre uznanie nároku (§ 282 CSP). V tomto konkrétnom spore v konaní pred súdom prvej inštancie je stav síce taký, že (celkom zjavne) nie je sporné, že

poručiiteľka bola v čase smrti vlastníčkou sporných nehnuteľností, ale napriek tomu na liste vlastníctva je nesprávne zapísaná tretia osoba, ktorej právny titul na zákonný zápis neexistuje. Na liste vlastníctva k sporným nehnuteľnostiam teda stále má byť zapísaná poručiiteľka, aby bolo možné sporné nehnuteľnosti riadne „prededieť“. Zmyslom podanej určovacej žaloby je teda odstránenie nesprávneho zápisu v katastri nehnuteľností a obnovenie posledného nesporného zápisu, aby následne, inštitútom dedenia bolo možné vlastnícke právo poručiiteľky zákonným spôsobom vysporiadať. Na základe takéhoto rozsudku by bol vykonaný záznam na príslušných listoch vlastníctva v prospech poručiiteľky a na základe takéhoto zápisu v katastri nehnuteľností by bolo dedičstvo prejednané. Účelom podanej žaloby je práve zvrátiť protiprávny stav, že v dedičskom konaní bolo nesprávne rozhodnuté o schválení dedičskej dohody, ktorá je neplatná. Ďalej žalobca namietal nevykonanie navrhnutých dôkazov súdom prvej inštancie, a to vyhotovenie znaleckého posudku znalcom z odboru písmoznalectvo a poskytnutie súčinnosti súdom prvej inštancie na získanie originálov podpisov od dotknutých osôb, pričom dôvodom navrhnutia takéhoto dôkazu bolo preukázanie, že dedičská dohoda nebola uzatvorená platne pre absenciu jeho vôle k jej uzatvoreniu, čoho výsledkom je, že dedičstvo nebolo prejednané, a teda nie je dôvod, aby bola na príslušných LV zapísaná iná osoba ako poručiiteľka, a to až do prejednania dedičstva v súlade so zákonom. Súd prvej inštancie mu tak znemožnil účinne realizovať jeho prostriedky procesného útoku v zmysle § 149 CSP. Okrem toho, súd odmietol jemu poverenému znalcovi zapožičať po vyhlásení rozsudku spis na účely vyhotovenia znaleckého posudku, aby mohol znalecký posudok doložiť k odvolaniu, resp. v rámci odvolacieho konania. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmenil a žalobe vyhovel.

3. K odvolaniu žalobcu sa písomne vyjadril žalovaný v 7. rade, udávajúc, že rozhodnutie súdu prvej inštancie považuje za vecne správne a zákonné, argumentáciu žalobcu v odvolaní v celom rozsahu za irelevantnú a navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil. Ostatní žalovaní sa k odvolaniu žalobcu nevyjadrili.

4. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 CSP), viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania žalobcu (§ 379 a § 380 ods. 1 CSP) prejednal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania, s verejným vyhlásením rozsudku a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné podľa ustanovenia § 387 ods. 1 CSP potvrdiť, keď súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav veci a vec aj správne právne posúdil.

5. Z obsahu spisu v prejednávanej veci vyplýva, že žalobca sa podanou žalobou domáhal určenia, že v žalobe špecifikované nehnuteľnosti patria do dedičstva po poručiiteľke (jeho nebohej matke) K. B., P. H., nar. XX. XX. XXXX, zom. XX. XX. XXXX, naposledy bytom D. XX. Žalobu odôvodnil tým, že špecifikované nehnuteľnosti boli predmetom prejednania dedičstva po poručiiteľke K. B., v rámci ktorého dedičského konania bola uzatvorená dohoda dedičov, na základe ktorej sa žalovaný v 7. rade (jeho brat N.) stal jediným nadobúdateľom dedičstva po zomrelej matke, pričom tento sa v rámci uzatvárania dohody dedičov vydával za žalobcu, ktorý sa pojednávania nezúčastnil a súčasne predložil plnomocenstvo, podľa ktorého mal žalobcu splnomocniť na zastupovanie v dedičskom konaní, a tak žalovaný v 7. rade za oboch (žalobcu i seba) súhlasil s uvedenou dedičskou dohodou. Keďže žalobca spornú dohodu dedičov nepodpísal a ani s ňou nevyslovil súhlas, absentuje jeho prejav vôle smerujúci k dohode, z ktorého dôvodu považuje dohodu dedičov za absolútne neplatnú. Na základe takto neplatnej dohody dedičov bol vykonaný zápis vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam v prospech žalovaného v 7. rade, a keďže ide o nesúlad medzi skutočným právnym stavom a stavom zapísaným vo verejnom registri, uvedené podľa jeho názoru zakladá naliehavý právny záujem na ním požadovanom určení.

6. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

7. Podľa § 379 CSP odvolací súd je rozsahom odvolania viazaný okrem prípadov, ak a/ od rozhodnutia o napadnutom výroku závisí výrok, ktorý odvolaním nebol dotknutý b/ ide o nerozlučné spoločensťvo podľa § 77 a odvolanie podal len niektorý zo subjektov c/ určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu.

8. Podľa § 380 ods. 1 CSP odvolací súd je odvolacími dôvodmi viazaný.

9. V sporovom konaní je súd viazaný žalobným petitom, okrem zákonnej výnimky, ktorá vyplýva z § 216 ods. 2 CSP. Táto zásada sa premieta aj do odvolacieho konania, keď aj odvolací súd je viazaný rozsahom, v akom odvolateľ napadne rozhodnutie súdu prvej inštancie. V odvolacom konaní sa tak dispozičná zásada prejavuje tým, že odvolací súd je viazaný rozsahom odvolania, t. j. odvolanie prejedná len v medziach, v akých ho odvolateľ napáda. Odvolateľ musí v podanom odvolaní uviesť, ktoré výroky rozhodnutia konkrétne napáda, t. j. proti ktorým konkrétnym výrokom odvolanie smeruje. Odvolateľ súčasne v podanom odvolaní vymedzuje, z akých dôvodov žiada o preskúmanie napadnutého rozhodnutia. Odvolací súd je viazaný dôvodmi odvolania, t. j. na iné pochybenia súdu prvej inštancie, ktoré by mohli byť v súlade s § 365 CSP dôvodom na podanie odvolania, odvolací súd pri svojom rozhodovaní o odvolaní prihliadať nemôže, aj keby takéto porušenia zistil. Odvolací súd preto pri rozhodovaní o podanom odvolaní môže prihliadať len na také dôvody, ktoré boli uplatnené v lehote na podanie odvolania a zároveň vyšli v odvolacom konaní najavo. Odvolateľ teda v podanom odvolaní fakticky svojím dispozičným úkonom vymedzuje nielen rozsah, ale aj dôvody preskúmvacej činnosti odvolacieho súdu.

10. Prejednávajúc podané odvolanie žalobcu, s ohľadom na jeho rozsah a odvolacie dôvody, dospel odvolací súd k záveru, že súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav a z takto zisteného skutkového stavu vyvodil aj správny právny záver o dôvodnosti podanej žaloby, a preto napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil, v zmysle vyššie citovaného ustanovenia § 387 ods. 1 CSP.

11. K podanému odvolaniu žalobcu, z hľadiska jeho odvolacích dôvodov, je potrebné uviesť, že toto nebolo spôsobilé privodiť zmenu, resp. zrušenie rozhodnutia súdu prvej inštancie v prospech odvolateľa. Keďže odvolací súd je dôvodmi podaného odvolania viazaný, pri prejednaní odvolania žalobcu sa zaoberal takto žalobcom vymedzenými odvolacími dôvodmi.

12. Pokiaľ žalobca vytkol súdu prvej inštancie nesprávne právne posúdenie veci v tom, že súd prvej inštancie konštatoval nedostatok naliehavého právneho záujmu žalobcu na požadovanom určení, s takouto odvolacou argumentáciou žalobcu sa odvolací súd nestotožňuje. Tak, ako súd prvej inštancie, i odvolací súd je rovnakého právneho názoru, že žalobca nemá naliehavý právny záujem na určení, že špecifikované nehnuteľnosti patria do dedičstva po poručiťelke K. B..

13. Žaloba o určenie, že vec patrí do dedičstva po poručiťelovi je dôvodná vtedy, ak je sporné, či poručiťel bol vlastníkom veci v čase smrti. Naliehavý právny záujem na takomto určení je potom daný v tom prípade, ak určovacia žaloba odstráni existujúcu právnu neistotu medzi stranami. Z okolností prejednávanej veci je naopak jednoznačné, že vlastníctvo špecifikovaných nehnuteľností poručiťelkou ku dňu jej smrti nebolo sporné, teda spor o vlastníctvo veci v okamihu smrti poručiťelky, resp. právna neistota, neexistovali. Tak, ako správne uviedol i súd prvej inštancie, ak by poručiťelka K. B. nebola vlastníčkou nehnuteľností, logicky by tieto nemohli byť ani predmetom dedičského konania. Pokiaľ potom žalobca argumentuje, že skutočnosť nespornosti vlastníckeho práva poručiťelky v čase jej smrti nemá za následok nedôvodnosť žaloby, ale naopak, potvrdzuje jej opodstatnenosť a odôvodňuje rozhodnutie rozsudkom pre uznanie nároku, s takouto argumentáciou žalobcu nemožno v žiadnom prípade súhlasiť. Bezrozporné vlastníctvo nehnuteľností poručiťelkou v čase jej smrti nemohlo založiť stav právnej neistoty, a teda opodstatnenosť vedenia konania v otázke, či poručiťelka bola v čase jej smrti vlastníčkou nehnuteľností, keď táto otázka medzi stranami sporu v skutočnosti nebola predmetom sporu.

14. Tak, ako to správne uviedol súd prvej inštancie a čo v konečnom dôsledku bolo i motiváciou žalobcu na podanie takejto žaloby, sú skutočnosti, ktoré nastali po smrti poručiťelky a týkajú sa prebehnutého dedičského konania po nej, v rámci ktorého bola uzavretá dohoda dedičov, ktorú žalobca považuje za neplatnú. V tomto ohľade súd prvej inštancie, plne v súlade s rozhodovacou praxou NS SR správne konštatoval, že určenie, či určitá vec patrí do dedičstva po poručiťelovi sa vzťahuje k okamihu smrti poručiťela a okolnosti, ktoré nastali po tomto okamihu, nemôžu mať vplyv na rozhodnutie súdu (napr. NS SR sp. zn. 3Cdo/154/2010, zverejnené pod R 32/2011). Pokiaľ žalobca v odvolaní argumentoval, že v danom prípade je daný naliehavý právny záujem na požadovanom určení, keď na liste vlastníctva je zapísaná iná osoba ako poručiťel a podľa jeho názoru má zápis vlastníckeho práva patriť poručiťelke a že zmyslom podanej určovacej žaloby je odstránenie nesprávneho zápisu, aby následne inštitútom dedenia bolo možné vlastnícke právo poručiťelky zákonným spôsobom vysporiadať, takáto argumentácia žalobcu je nesprávna a skôr vyvoláva dojem nepochopenia toho, čo je cieľom tohto typu určovacej žaloby. Skutočnosť, že na liste vlastníctva nie je zapísaná poručiťelka, ale tretia osoba,

je logickým dôsledkom toho, že špecifikované nehnuteľnosti ako vlastníctvo poručiťky boli predmetom dedenia po nej, v rámci ktorého dedičského konania nadobudol tieto nehnuteľnosti do vlastníctva ako dedič žalovaný v 7. rade, ktorý bol následne zapísaný na LV v katastri nehnuteľností ako ich vlastník. Pokiaľ by súd prijal argumentáciu žalobcu o nesprávnosti zápisu vlastníctva na liste vlastníctva, táto by bola opodstatnená len v situácii, ak by v čase smrti poručiťky táto nebola zapísaná na LV ako vlastníčka nehnuteľností, ale zápis by svedčal inej osobe, pretože v takom prípade by vznikol spor medzi evidovaným a tvrdným vlastníctvom, čo však nie je prípad tejto veci. To, že vlastnícke právo aktuálne svedčí niekomu inému ako poručiťke, je len logickým a zákonným dôsledkom toho, že nehnuteľnosti, ktorých vlastníčkou v čase smrti bola bezrozporne poručiťka boli predmetom dedenia po nej, kedy tieto na základe dohody dedičov nadobudol jeden zo zákonných dedičov. Žiadny nesprávny zápis v katastri nehnuteľností v čase smrti poručiťky nemožno konštatovať a ani nebol tvrdený.

15. Pokiaľ ďalej žalobca udával, že účelom podanej žaloby bolo zvrátiť ním tvrdený protiprávny stav, že v dedičskom konaní bolo nesprávne rozhodnuté o schválení dedičskej dohody, ktorú považoval za neplatnú, je potrebné zhodne so súdom prvej inštancie uviesť, že podaná žaloba v okolnostiach prejednávanej veci predstavuje nesprávne zvolený procesný nástroj právnej ochrany žalobcu. Tak, ako už odvolací súd uviedol vyššie, cieľom žaloby o určenie, že vec patrí do dedičstva je odstránenie právnej neistoty a sporu, či poručiť bol vlastníkom veci v čase smrti. Jej účelom nemôže byť to, čo ňou sleduje práve žalobca, a síce, že na základe vyhovujúceho rozsudku o požadovanom určení súd (súdny komisár) v dedičskom konaní znovu prejedná dedičstvo po poručiťke, hoci ho už raz prejednal a vydal právoplatné osvedčenie o dedičstve. I v prípade vyhovenia podanej žalobe by žalobca nemohol dosiahnuť „anulovanie“ právoplatného osvedčenia o dedičstve (ktoré okrem iného obsahovalo aj poučenie o možnosti požiadať súd o pokračovanie v konaní o dedičstve). Súd prvej inštancie správne uzavrel, že osvedčenie o dedičstve nadobudlo charakter verejnej listiny a má účinky právoplatného rozhodnutia o dedičstve. Toto rozhodnutie nie je možné revidovať ani v danom skončenom mimosporovom konaní, ani v inom sporovom konaní, pretože by to znamenalo, že sa opätovne rozhodovalo o otázke, o ktorej už bolo medzi dedičmi právoplatne rozhodnuté. K uvedenému na doplnenie odvolací súd udáva, že v tomto ohľade by neprichádzala do úvahy ani žaloba o určenie neplatnosti dohody dedičov, a to práve z dôvodov uvedených vyššie, pretože pripustenie takejto žaloby by znamenalo opätovné rozhodovanie o otázke, o ktorej už bolo právoplatne rozhodnuté v dedičskom konaní. Pokiaľ zákon zveruje posúdenie určitej právnej otázky notárovi poverenému súdom na konanie o dedičstve, nemožno sa potom úspešne domáhať rozhodnutia o tejto otázke v sporovom konaní. Osvedčenie o dedičstve bolo možné meniť, resp. zrušiť len zákonnými prostriedkami predpokladanými právnou úpravou dedičského konania podľa Občianskeho súdneho poriadku (do 30. 06. 2016), resp. podľa Civilného mimosporového poriadku (od 01. 07. 2016).

16. Pokiaľ žalobca poukázal v podanom odvolaní na rozhodnutia NS SR, rozhodnutie pod sp. zn. 1Cdo/26/2007 sa zaoberalo otázkou prípustnosti určovacieho návrhu, ktorým sa navrhovateľ domáha určenia, že veci patria do dedičstva po poručiťovi, pričom uzavrel, že takýto určovací návrh plne rešpektuje úpravu zakotvenú v § 80 písm. c/ OSP, ktorým návrhom sa môže v sporovom konaní takéhoto určenia domáhať ten, kto je dedičom poručiťa (resp. do úvahy prichádzajúcim dedičom), prípadne jeho právnym nástupcom voči inej osobe ako dedičovi (ktorá nie je poručiťovým dedičom). Závery tohto rozhodnutia nijakým spôsobom nespochybňujú to, čo odvolací súd uviedol vyššie a čo správne konštatoval vo vzťahu k naliehavému právnemu záujmu i súd prvej inštancie. Naopak, odráža fakt, že žaloba je podaná proti žalovanému, ktorý nie je dedičom poručiťa a svedčí mu zápis na liste vlastníctva, a jej účelom je odstrániť spornosť vlastníctva medzi poručiťovými dedičmi na jednej strane a žalovaným (neúčastníkom konania o dedičstve) na strane druhej. V rozhodnutí NS SR pod sp. zn. 7Cdo/291/2009 NS SR uviedol, že nemá čo právne vytknúť názorom odvolacieho súdu vyjadreným tým, že pokiaľ žalovaný tvrdil, že žalobca nemal na požadovanom určení naliehavý právny záujem, odvolací súd uviedol, že žalobca v konaní preukázal, že má naliehavý právny záujem na určovacej žalobe, keďže je závetným dedičom po poručiťke a žalovanému svedčí zápis v katastri nehnuteľností k pozemku, o ktorom žalobca tvrdí, že patrí do dedičstva po poručiťke. Ani tieto závery rozhodnutia NS SR nie sú v rozpore so závermi prijatými súdom (prvoinštančným i odvolacím) v tejto veci, pričom na doplnenie odvolací súd udáva, že v uvedenom rozhodnutí boli predmetom posúdenia iné skutkové okolnosti a právne otázky (rozhodnutie o schválení ROEP, skutkové okolnosti brániace oprávnenosti držby, atď.) Napokon, rozhodnutím NS SR pod sp. zn. 3Cdo/44/2008 NS SR zrušil rozhodnutie odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie z procesných dôvodov, keď vytkol odvolaciemu súdu, že si nezadovážil rovnocenný podklad pre odlišné hodnotenie dôkazov v zmysle § 132 OSP, a preto sú jeho skutkové

a na ne nadväzujúce právne závery predčasné, pričom zároveň uviedol, že mu v danom štádiu konania neprislúcha oprávnenie posudzovať správnosť právnych záverov odvolacieho súdu.

17. K žalobcom v podanom odvolaní udávaným rozhodnutiam NS SR odvolací súd zhrnuto udáva, že ani jedno z týchto rozhodnutí nie je v rozpore s tým, čo odvolací súd uviedol vyššie, a síce, že argumentácia žalobcu o nesprávnosti zápisu vlastníctva na liste vlastníctva by bola opodstatnená v situácii, ak by v čase smrti poručiteľky táto nebola zapísaná na LV ako vlastníčka nehnuteľností, ale zápis by svedčal inej osobe, pretože v takom prípade by vznikol spor medzi evidovaným a tvrdným vlastníctvom, čo však nie je prípad tejto veci, teda tento nárok by si uplatnil dedič/dedičia tvrdiaci, že vec patrí do dedičstva po poručiteľovi a zápis v katastri nehnuteľností svedčí niekomu inému, čiže je tu spor o vlastníctvo medzi poručiteľovými dedičmi na jednej strane a osobou, ktorej svedčí zápis vlastníctva v katastri nehnuteľností.

18. Pokiaľ napokon žalobca namietal, že súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, ani s touto odvolacou námietkou žalobcu sa odvolací súd nestotožňuje, majúc za to, že súd prvej inštancie zistil správne a dostatočne skutkový stav a vykonanie žalobcom navrhnutých dôkazov nebolo pre rozhodnutie vo veci potrebné. Z obdobného dôvodu nebolo opodstatnené, aby po rozhodnutí súdu prvej inštancie napadnutým rozsudkom bol spis zapožičaný znalcom za účelom vyhotovenia znaleckého posudku.

19. Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil, keď súd prvej inštancie zo správnych skutkových zistení vyvodil správne právne závery.

20. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ustanovenia § 396 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP tak, že žalovanému v 7. rade, úspešnému v odvolacom konaní, priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%. V odvolacom konaní rovnako úspešným žalovaným v 1., 2., 3., 4., 5., 6. a 8. rade náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, keďže s odvolacím konaním im žiadne trovy konania nevznikli.

Toto rozhodnutie bolo prijaté v senáte pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).